

"Mahz-ı tevhid dini olan İslâmiyet içinde, dünyaca yüksek mertebede olanlar ya enâniyeti ve gururu bırakacak veya dindarlığı bir derece bırakacak. Onun için, bir kısmı lâkayt kalıyorlar, belki dinsiz oluyor.." hakiki bir müslüman, şirket CEO'su olamaz mı?

Hem dünyayı hem de ukbayı bir arada götürmek her kişinin kârı değildir. Bu yüzden ikisini bir arada götürmeyeceğini gören ehl-i takva Müslümanlar, dünyanın mevki ve makamından kaçınmışlar, çekinmişler.

Ancak her ikisini de birlikte götürmek imkânsız bir durum değildir. Nitekim dört halife, Ömer b. Abdulaziz, Mehdi-i Abbasî gibi hem dindar hem de devlet başkanları tarihte bulunmuşlar. Dindar insanlar idareci olamaz deyip, mühim mevkileri menfaatperestlere ve fasıklara bırakmak doğru değildir. Üstad Hazretlerinin bu ifadelerinden böyle bir netice çıkmaz. Üstad Hazretleri sadece dikkat ve ihtimam edilmesi gerektiğine dikkat çekiyor.

Üstad Hazretleri maddî bakımdan terakki etmenin ehemmiyetini şöyle nazara verir:

"Bu zamanda i'lâ-yı Kelimetullah, maddeten terakkiye mütevakıf ve medeniyet-i hakikiyeye girmekle i'lâ-yı Kelimetullah edilebilir."
(Hutbe-i Şamiye)

"Neden dünya herkese terakki dünyası olsun da, yalnız bizim için tedenni dünyası olsun!" (Münazarat)

İlim, san'at ve marifet, beşeriyetin maddî ve manevî saadetine, milletin ferdî ve içtimaî terakkisine vesiledir. Böylece terakki eden milletler, insanlık âleminin hâkimi, medeniyetin de üstadı olurlar. Maddeten güçlü olmayan devletler hiçbir meselede söz sahibi olamaz; zengin ve gelişmiş devletlerin tahakkümü altına girmeye mecbur kalırlar. Her zaman hakları ellerinden alınır, mazlum durumuna düşer, tedenni eder, sefil ve perişan bir vaziyette yaşamaya mahkûm olurlar.

Millet olarak varlığımızı devam ettirmemiz, maddî ve manevî terakkiye bağlıdır. Bu da ilim, marifet, san'at ve ticarete tekâmülle mümkündür. Hangi millet, san'at,

ticaret ve teknoloji ile mücehhez hale gelmişse, terakki ve teali etmiştir. Maddî terakki, bir millet ve devletin asayişindeki istikrarın da en ehemmiyetli sebeplerinden biridir. Ticaret ve san'at bir milletin kanı ve canı hükmündedir. İktisaden güçlü olmayan devletler siyasî bakımdan da muvaffak olamazlar.

Bir milletin huzur ve saadetinin vesileleri “ahlâk-ı hasene, fikren terakki ve maddeten kuvvetli olmaktır.” Bunların birinden mahrum olan fert ve milletler terakki edemezler. Birinin noksanlığı, diğerlerinin de inkırazına sebep olur. Bu üç kuvvet bir milletin ve devletin nokta-i istinadıdır. Bu bakımdan, bunların tealisi ve terakkisi için çalışılmalıdır.

İslam dini her zaman çalışıp terakki etmeyi emreder. Ona hakkıyla intisab eden ve onun ulviyet ve kudsiyetini idrak edenler her türlü terakkinin ve kemalatın zirvesine çıkarlar. Müslümanların büyük bir gayret ve azim bir şevkle ilim, fen ve teknik sahasında terakki etmeleri gerekir.

Fıtrata, akıl ve vicdana en uygun, en mükemmel ve son din olan İslâm'ın ulvî hakikatlerini ve nurlu esaslarını hayatına tatbik eden fert ve milletler, her zaman tekâmül ve terakki ederler ve etmişlerdir de. Asr-ı saadet, Endülüs, Selçuklu ve Osmanlı tarihleri bunun en büyük delilidir.

“Veya dindarlığı bir derece bırakacak.” ifadesi, manen kâmil ve mükemmel bir seviyeye çıkmasını zorlaştırır, demektir. Nitekim tarihte dört halife derecesinde, hem dindar hem de idareci olanlar çok azdır. Yoksa idarecilik tamamen dini ve dindarlığı sıyırır atar, denilmiyor. Dindar insanlar çalışıp zengin olmalı, mühim makamlara ve mevkilere gelmeli, vazifelerini adil bir şekilde icra etmelidirler.